

Tisztelettel köszöntöm a konferencia minden résztvevőjét! Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Előadásom témája az erdő és a vadgazdálkodás kapcsolatának jogi szabályozása.

A vad védelméről a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. Törvény szerint a vadászatra jogosult a törvényben foglaltak alapján köteles megtéríteni a károsultnak a gímszarvas, a dámszarvas, az őz, a vaddisznó, valamint a muflon által a mezőgazdaságban és az erdőgazdálkodásban, továbbá az őz, a mezei nyúl és a fácán által a szőlőben, a gyümölcsösben, a szántóföldön, az erdősítésben, valamint a csemetekertben okozott kár öt százalékot meghaladó részét.

A vadkár öt százalékot meghaladó részét a bekövetkezett összes kár alapján kell számolni.

Fentiekén túlmenően a vadászatra jogosult köteles a károsultnak megtéríteni a vadászterületen a vadászati jog gyakorlásában részt vevő személyek által a mezőgazdasági terményekben, termesztett növényállományokban a vetéstől a betakarításig, az erdőben, a védett természeti értékekben, a vizek halállományában, a szőlőben, valamint a gyümölcsösben másnak okozott kárt is.

A vadászati törvény értelmében erdőgazdálkodásban okozott vadkár az erdősítésben a vad rágása, hántása, túrása, taposása, törése által a csemeték elhalását előidéző, vagy a csúcshajtás lerágásával, letörésével a csemeték fejlődését akadályozó, továbbá az erdei magok elfogyasztása által a természetes erdőfelújulás elmaradását okozó károsítás.

Az így keletkezett vadkárigény legkésőbb az erdőtelepítés, illetve az erdőfelújítás befejezését követő ötödik év végéig érvényesíthető. A károsított csemetére vegetációs időszakonként egy alkalommal érvényesíthető kárigény.

A kár pénzértékben történő megállapításához a külön jogszabály szerint számítandó újraerdősítési költséget kell alapul venni.

A hatályos szabályozás szerint a vadkár megtérítésére az köteles, aki a kárt okozó vad vadászatára jogosult, és akinek vadászterületén a károkozás bekövetkezett, illetőleg akinek vadászterületéről a vad kiváltott.

A vadászati törvény mind jogosult, mind a földtulajdonos részére ír elő kötelezettségeket a vadkár elkerülése, mérséklése érdekében.

A jogosult a károk megelőzése érdekében köteles:

- amennyiben a vad életmódja ezt indokolja, annak elriasztásáról gondoskodni;
- a károkozás közvetlen veszélye esetén az érintett földhasználóját értesíteni;
- a vadászati jog gyakorlását úgy megszervezni, hogy az a földhasználatával összefüggő gazdasági tevékenységgel összhangban legyen;

- szükség esetén vadkárelhárító vadászatokat tartani.

A jogosult a föld tulajdonosának, illetőleg használójának hozzájárulásával vadkárelhárító berendezéseket állíthat fel.

A vadászati jog társult hasznosítása esetén a föld használója az akadályoztatás mértékével arányos kártalanításra tarthat igényt.

A föld használója a vadkárok, valamint a vadban okozott károk megelőzése érdekében:

- köteles a vadkár elhárításában, illetőleg csökkentésében közreműködni;
- köteles a károsodás vagy a károkozás közvetlen veszélye esetén a vadászatra jogosultat értesíteni;
- köteles a vadállomány kíméletéről megfelelő eljárások alkalmazásával gondoskodni;
- jogosult a vadállomány túlszaporodása miatt a vadászati hatóságnál állományszabályozó vadászat elrendelését kezdeményezni.

Amennyiben a föld használója a vadászati törvény szerinti, rendes gazdálkodás körébe tartozó közreműködési kötelezettségének nem tesz eleget, vagy alapos ok nélkül nem járul hozzá ahhoz, hogy a jogosult a vadkárok elhárításához szükséges létesítményeket, berendezéseket felállítsa, az ebből eredő vadkárt a föld használójának a terhére kell figyelembe venni.

Ha egyes vadfajok állománya a mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási tevékenység folytatását, az élőhelyen található termékeket, terményeket, a mesterséges vizek halállományát, a vadászterület biológiai életközösségét, valamint a védett természeti területet jelentősen veszélyezteti, kezdeményezhető az adott vadfaj állományának csökkentése.

Ezen esetekben a vadászati hatóság a károsult kérelmére, illetőleg az erdészeti vagy természetvédelmi hatóság kezdeményezésére, vagy hivatalból kötelezi a jogosultat az egyes vadfajok állományának meghatározott határidőn belüli csökkentésére vagy a szükséges védőintézkedések megtételére.

A vadászati hatóság a vadkár megelőzése érdekében vadkár elhárító vadászatot engedélyezhet, meghatározott vadfaj túlszaporodása esetén tilalmi időben engedélyezheti a vadfaj vadászatát, vagy az adott vadfaj vadászatra kötelezheti a vadászatra jogosultat, engedélyezheti a vaddisznó éjszakai fényszórós vadászatát.

Ha a jogosult a vadászati hatóság által határozatban előírt vadállomány-szabályozási kötelezettségének nem, vagy nem a határozatban meghatározott módon tesz eleget, a vadászati hatóság a vadászatra jogosult költségére határozatban hatósági vadászatot rendelhet el.

A vadászati hatóság által kiadott határozatban meg kell jelölni az elejtendő vad faját, valamint darabszámát.

A vadászati törvény e mellett tervszerű vadgazdálkodást ír elő. A körzeti vadgazdálkodási terv tartalmazza az élőhelyet még nem veszélyeztető legmagasabb vadlétszámot. A vadgazdálkodási üzemtervet és az éves vadgazdálkodási tervet körzeti vadgazdálkodási terv alapján kell elkészíteni. a tervet a vadászati hatóság hagyja jóvá.

A jogosult ha nem megfelelően tesz eleget vadgazdálkodási üzemterv és éves vadgazdálkodási tervet készítési kötelezettségének, illetve ha az éves vadgazdálkodási tervtől engedély nélkül eltér vadgazdálkodási bírságot köteles fizetni. A bírság mértéke 100 ezertől 2 millió forintig terjedhet, mely bírság többször is kiszabható.

A vadászati törvény a már bekövetkezett vadkárral kapcsolatos eljárást kiemeli a vadászati hatóság hatásköréből és a Polgári Törvénykönyv károkozással kapcsolatos előírásaihoz hasonló szabályozást állapít meg.

A károsult a kár megtérítése iránti igényét a kár bekövetkezésétől – folyamatos kártétel esetén az utolsó kártételtől – számított harminc napon belül kell, hogy közölje a kárért felelős személlyel.

Ha a károsult és a kárért felelős személy között a kár közléstől számított 8 napon belül nem jön létre egyezség a kár megtérítéséről és a kártérítés mértékéről, - és a károsult kárának megtérítését nem közvetlenül a bíróságtól kéri, - a károsult a károkozás helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjétől nyolc napon belül írásban vagy szóban kérelmezheti a károsult és a kárért felelős személy közötti egyezség létrehozására irányuló kárbecslési eljárás lefolytatását.

A határidő elmulasztása esetén a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény szerinti igazolási kérelemnek van helye.

A kár megállapítását a miniszter által rendeletben meghatározott képesítéssel rendelkező kárszakértő végezheti. A kárszakértők megyei listáját a területileg illetékes első fokú vadászati hatóság állítja össze.

A szakértőt a jegyző öt munkanapon belül rendeli ki.

A szakértőnek a kár becslését – a miniszter által rendeletben megállapított egyszerűsített vadkárbecslési szabályok szerint – a kirendeléstől számított öt munkanapon belül kell lefolytatni.

A kárbecslést akkor is le kell folytatni, ha a kár bejelentése a jogszabályban előírt határidő után történt. Ha késedelmes bejelentés miatt a kár vagy mértékének megállapítása bizonytalanná válik, ezt a bejelentő terhére kell figyelembe venni.

A szakértő köteles a kárbecslésről készült jegyzőkönyvet haladéktalanul átadni a jegyzőnek.

A jegyző a szakértői vadkárbecslési jegyzőkönyvben foglaltak alapján egyezség létrehozását kísérli meg a felek között a kár megtérítésére vonatkozóan.

Ha a felek között kötött egyezség megfelel a jogszabályokban foglalt feltételeknek, nem sérti a közérdeket, mások jogát vagy jogos érdekét, valamint tartalmazza a kötelezett kártérítésre vonatkozó kötelezettségvállalását, a felek által előlegezett eljárási költség felek általi viselését, a kártérítés összegét és pénznemét, a teljesítés módját és határidejét, a jegyző az egyezséget határozatba foglalja és jóváhagyja.

Ha a felek között nem jött létre egyezség vagy az nem hagyható jóvá, a jegyző az eljárást megszünteti.

A károsult az eljárást megszüntető végzés jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül kérheti a bíróságtól kárának megtérítését. A határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.

A vadkárral összefüggésben egy pár szót szólnék még a nagyvadállomány jelenlegi helyzetéről.

Kedvezőtlen jelenség, hogy a felduzzadt nagyvadállomány növekvő mértékben terheli az elsődleges termelő ágazatokat (mező – és erdőgazdálkodás), de ugyanígy a természetes élőhelyet is.

A nagyvadfajok teríték adataiból megállapítható, hogy a vadászati hasznosítás a becsült (télvégi) vadlétszámok erőteljes növekedésével arányosan nő.

Ez minden vadászható nagyvadfajánál megfigyelhető, de a legszembetűnőbb a vaddisznó esetében.

Ezen vadfajnál az elmúlt két vadászati évben a 2006/2007 évi terítékénél 46-47% magasabb volt a teríték, mely minden idők legnagyobb jelentett lelövési száma. Ez azt jelenti, hogy az elmúlt két vadászati évben közel 94.500 vaddisznót hoztak terítékre.

A statisztikai adatok alapján a vaddisznó lelövések az állomány növekedésének megállításhoz szükséges hasznosítási arányok között vannak (a tavaszi létszám 110-160%-a).

Tekintettel arra, hogy a vaddisznó a mezőgazdasági károk igen nagy részét okozza, a további létszámcsökkentése lekerülhetetlen.

Megítélésem szerint, a vadgazdálkodás feltételeit úgy kell meghatározni, hogy az adott ökológiai egységben élő vadászható állatfajok egymásra és a környezetükre csak olyan mértékű nyomást fejtsenek ki, amelynél az elsődleges

termelő ágazatok jelentős sérelme nélkül biztosítható a vadállomány tartamos hasznosítása.

Az egyensúly megtartása érdekében a vadászati hatóság erőteljesebb állomány-
apasztást írt elő a körzeti vadgazdálkodási tervekben meghatározott,
maximálisan fenntartható vadlétszámok eléréséig. Az FVM a cél elérése
érdekében az Országos Vadgazdálkodási Adattárral együttműködésben a
nagyvadlétszám apasztására állomány szabályozási kvótarendszert dolgozott ki.

Előadásom végén fontosnak tartom leszögezni, hogy vadgazdálkodásunk
kiemelkedő értéke a nagyvadállományunk minősége.

A kedvező természeti és földrajzi adottságból fakadó előnyünket a vadállomány
védelmi szemléletű hasznosításával szükséges megtartani.

A jelenlegi állománykezelési gyakorlatot következetesen folytatva a
nagyvadállományok apasztása szabályozottan mehet végbe, anélkül, hogy a
tartamos gazdálkodás veszélybe kerülne.

Köszönöm figyelmüket.